ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

Nr. 0131072023/31.07.2023

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
Domnului Ministru Florin BARBU

Subiect: Solicitare acordare autorizații temporare pentru tratamentul semințelor

Stimate Domnule Ministru,

În anul 2023, din cauza condițiilor agrometeorologice de secetă pedologică severă și arșiță prelungită, s-a constatat o proliferare extremă a dăunătorilor (în special *Tanymecus dilaticollis*, *Agriotes spp*., Zabrus tenebrioides, *Ceutorhynchus spp*., *Chlorops pumilionis, Oscinella frit/Oscinella pusilla, Phorbia securis și Aphididae*), care amenință să afecteze în continuare randamentul culturilor agricole și să penalizeze eforturile fermierilor.

Din păcate, în prezent fermierii nu au la dispoziție o substanță de contact/sistemică omologată, eficientă în combaterea unei serii de dăunători din ce în ce mai vorace. Odată cu tendința de aprobare a unor molecule din ce în ce mai „prietenoase cu mediul" și tot mai costisitoare pentru fermieri, utilizarea tratamentului cu insecticide neonicotinoide al semințelor rămâne ultima soluție cu adevărat eficientă în diminuarea intensității atacurilor dăunătorilor de sol așa cum o arată cercetările agricole desfășurate la I.N.C.D.A. Fundulea și I.C.D.P.P. București și susținute prin proiecte de cercetare unde beneficiarul rezultatelor cercetării este chiar Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

În condițiile unui an agricol 2022-2023 extrem de dificil pentru agricultorii din țara noastră, ne adresăm dvs. în legătură cu posibilitatea acordării **autorizațiilor temporare de urgență pentru produsele insecticide pe bază de neonicotinoide, în vederea utilizării lor ca tratament pentru semințele care urmează să fie însămânțate în această toamnă, precum și inițierea derogărilor ce se impun pentru culturile ce vor fi înființate anul viitor în primăvară.**

Subliniem că avem nevoie și în această toamnă, cât mai repede, de o decizie favorabilă fermierilor, având în vedere că a început sau urmează să înceapă în perioada imediat următoare condiționarea semințelor pentru culturile de toamnă și fermierii din România au nevoie de această derogare. Dăunătorii care fac ravagii la cerealele păioase, în special la grâu sunt: *Zabrus tenebrioides, Agriotes spp*. sau complexul de muște la cereale (*Oscinella frit, Phorbia securis*). Anul trecut, atacul de muște a fost unul foarte mare din cauza toamnei cu temperaturi anormal de mari. Chiar dacă neonicotinoidele nu combat direct muștele cerealelor, s-a constatat că acolo unde sămânța a fost tratată, atacul acestui dăunător a fost mult mai mic.

Autoritățile române și europene trebuie să înțeleagă că sunt necesare și se pot lua măsuri punctuale/specifice raportate la cost/eficacitate pentru fiecare țară în parte, activând mecanismul de criză și acordând derogări.

Solicitarea noastră are în vedere condițiile specifice țării noastre comparativ cu celelalte state europene, unde nu există acești dăunători sau, dacă există, sunt mult sub pragul economic de dăunare.

Pentru ca fermierii să-și poată continua activitatea de producție fără să fie forțați să întoarcă suprafețe importante atacate și distruse de dăunători, este necesar ca autoritățile naționale să ia act de această situație reală și să ajute fermierii oferindu-le posibilitatea utilizării produselor de protecția plantelor cele mai

adecvate, inclusiv să acorde derogările pentru produsele care se folosesc la tratarea semințelor. Menționăm faptul că sunt dăunători în sol, cum este cazul viermilor sârmă, care atacă boabele în curs de germinare rozând embrionul, deci fără posibilitatea de a interveni în vegetație cu tratament pentru combatere. Mai mult, acolo unde se poate aplica tratament pe vegetație acesta este costisitor întrucat trebuie aplicat de mai multe ori pentru că insecticidele sunt în mare parte de contact nu sunt sistemice.

Stimate domnule Ministru, vă adresăm rugămintea să aveți în vedere faptul că studiul EFSA legat de efectele asupra albinelor în cazul studiilor de câmp precizează la concluzii că: ”***Efecte clare nu au fost observate în oricare dintre studii***. *Au existat unele indicii cu privire la efectele potențiale (de exemplu, mortalitate crescută sau o creștere în greutate ușor mai mică a stupului în comparație cu controlul),* ***dar în niciunul dintre cazuri nu ar putea fi atribuite expunerii la imidacloprid cu mare certitudine***. [Jurnalul EFSA 2013;11(1):3068 Concluzie privind evaluarea inter pares a evaluării riscului de pesticide pentru albine pentru substanța activă imidacloprid pag 24).

Referitor la folosirea produselor **insecticide granulate**, deși nu este cazul în tratamentul la sămânță, în același raport din 2013 al EFSA se precizează: ,,*Nu sunt disponibile date privind nectarul și reziduurile de polen pentru plantele tratate cu produsele granulate cu imidacloprid autorizate. Nivelul reziduurilor care se preconizează că vor fi în nectar și polen prin absorbția rădăcinilor și distribuția sistemică este dependent de plante și poate depinde, de asemenea, de formulare și de tehnica de aplicare. Extrapolarea reziduurilor din alte tipuri de plante, formulări sau culturi este foarte incertă.* ***Prin urmare, nu se poate efectua o evaluare cantitativă a riscurilor pentru albinele melifere la plantele tratate cu granule de imidacloprid***. [Jurnalul EFSA 2013;11(1):3068 Concluzie privind evaluarea inter pares a evaluării riscului de pesticide pentru albine pentru substanța activă imidacloprid pag 25)

În România, avem rezultatele parțiale ale unui **studiu finalizat în anul 2021 sub egida Academiei de Științe de Științe Agricole și Silvice Gheorghe Ionescu-Sisești și coordonat de domnul dr. Emil Georgescu**. Acest studiu și concluziile sale obținute în cadrul proiectului de cercetare ADER 4.1.5 constituie o bază solidă pe care Ministerul Agriculturii o are la dispoziție pentru a permite o utilizare cu caracter excepțional al insecticidelor care permit o combatere eficientă dovedită a dăunătorilor cu risc economic ridicat.

Insistăm ca statul român prin Guvernul României și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale să facă toate demersurile necesare pentru ca țara noastră să poată apela în continuare la tratamentul semințelor cu neonicotinoide (în baza art. 53 din Reg. (CE) 1107/2009), până la momentul în care industria va pune pe piață noi molecule care să asigure o protecție cel puțin la fel de eficientă față de dăunătorii de sol specifici zonei bazinului Mării Negre.

Unul dintre argumente este faptul că România este un producător important de cereale și plante oleaginoase. În condițiile pierderii dreptului fermierilor de a-și proteja eficient ogoarele, aceștia nu vor mai putea înființa culturile agricole de importanță majoră, ceea ce ar însemna un dezastru economic pentru sectorul agricol românesc și, implicit, pentru securitatea alimentară a partenerilor săi de export intra și extra-comunitari. În aceste condiții, este vital să apelăm la tratamentul cu neonicotinoide al semințelor acolo unde se depășește pragul economic de dăunare (PED), întrucât, singură, rotația culturilor nu poate ține sub control populațiile de dăunători, iar substanțele de protecția plantelor au un rol recunoscut științific în gestionarea integrată a bolilor și dăunătorilor.

Nu trebuie să uităm nici un moment că interzicerea neonicotinoidelor (clothianidin, tiametoxam și imidacloprid), a avut la bază principiul precauției și este în măsură să declanșeze un semnal de alarmă

pentru precedentul pe care îl creează, pentru că în orice moment *o entitate ar putea* să invoce principiul ,,precauției" și solicite interzicerea folosirii unui pesticid, aliment, aditiv, medicament etc.

Referitor la Decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) publicată la 19.01.2023, de a interzice statelor membre să mai dea derogări pentru tratarea semințelor cu produse neonicotinoide, principala motivare a fost faptul că tratamentul la sămânță nu justifică pericolul care poate compromite cultura întrucat tratamentul sâmânță este vazut ca un tratament preventiv. În condițiile pedo-climatice ale României în zonele unde avem dăunători în sol, dovedit științific, prin programe de monitorizare, cu mult peste Pragul Economic de Dăunare, tratamentul la sâmânță este unul curativ, deci pericolul este justificat întrucât nu există alte produse omologate care să aibă eficiența și eficacitatea neonicotinoidelor.

Apelăm la Autoritatea Națională Fitosanitară și MADR pentru că nevoile fermierilor sunt justificate și acest control chimic este un instrument legitim, care face parte din managementul integrat al bolilor și dăunătorilor. **Este important ca și societatea civilă să înțeleagă că aceste produse au fost interzise pe "principiul precauției", că nu există nicio dovadă științifică conform căreia, la dozele omologate și cu respectarea tuturor indicațiilor producătorilor, ele ar fi toxice pentru mediu și om.** Astăzi, realitatea pe care-o trăim cu războiul de la granița cu Ucraina și liberalizarea comerțului intacomunitar a făcut ca U.E. să recunoască că produsele agricole importate din Ucraina respectă standardele de calitate ale pieței comune, cu alte cuvinte utilizarea pesticidelor care au fost interzise în U.E., inclusiv neonicotinoidele, sunt produse sigure pentru populație și mediul înconjurător. Și atunci, de ce noi nu putem să folosim neonicotinoidele la tratamentul sămânță care să ne salveze culturile agricole?

Este obligația noastră ca stat să justificăm din punct de vedere tehnic și științific că ne aflăm într-o zonă unde specificitățile de cultură sunt cu totul diferite de ale țărilor considerate motorul Europei. Aceste substanțe sunt singurele la acest moment care ne pot menține în cultură suprafețele de grâu, porumb, floarea-soarelui și loturile semincere la aceste culturi.

În sprijinul acestei solicitări, facem apel la opinia științifică a cercetătorilor care efectuează studii de cel puțin 5-6 ani, atât cu substanțele pentru care s-au obținut derogări, precum și cu alternativele pe care industria încearcă să le ofere **dr. Emil Georgescu de la I.N.C.D.A. Fundulea** și **dr.Carmen Mincea de la I.C.D.P.P.** au arătat prin rezultatele testelor necesitatea folosirii în continuare a neonicotinoidelor. Redăm mai jos câteva opinii exprimate, de mediul academic, în cadrul Conferinței de Presă din 27 ianuarie 2023 organizată de către Alianța pentru Agricultură și Cooperare ca urmare a deciziei CJUE.

"După 5 ani de cercetare, tratamentul la sămânță cu neonicotinoide s-a dovedit a fi singurul care a avut eficiență și eficacitate". Alternativa este „un piretroid de sinteză, categorie de substanțe care acționează doar prin contact, și nu trebuie să fii cercetător ca să înțelegi că dacă substanța nu ajunge în plantă, ea nu poate combate dăunătorul, deci avem nevoie de produse sistemice pentru că unele tratamente aplicate în vegetație au de multe ori toxicitate mult mai mare", a afirmat dr. Carmen Mincea.

Un alt argument susținut și de cercetătorii români în completarea concluziilor EFSA deja menționate, a fost lipsa reziduurilor din probele de sol și plantă analizate: "s-au luat probe de sol, timp de 5 ani: în floare, miere și produse ale stupului nu s-a găsit niciun reziduu de neonicotinoid peste limita de cuantificare de 0,01mg s.a/kg produs. Și nici în apa de gutație a porumbului, primăvara devreme", susține domnul Prof. Acad. Valeriu Tabără, președinte Academia de Științe Agricole și Silvice.

Este importantant de menționat și afirmația domnului **Achim Irimescu, ministru plenipotenţiar în cadrul Reprezentanței României la UE, după publicarea Deciziei CJUE, făcută în cadrul aceleiași conferințe de presă**. Domnia sa a subliniat că "este foarte important ca România să vină cu toate elementele și

argumentele de care dispune, studii foarte serioase care să demonstreze situația aparte din țară, date care să ajungă la comisarul Stela Kyriakides. Este rolul nostru să aducem în permanență toate datele pe care le avem la Comisa europeană, să-i invităm să vadă, să știe că produsele alternative în România nu sunt nici eficiente, nici eficace, plus o evaluare de impact a ceea ce ar însemna pentru noi, ca țară, dar ca și contribuție la securitatea alimentară a Europei lipsa acestor tratamente la sămânță.

De aceea, vă rugăm insistent Domnule Ministru Florin BARBU, să analizați informațiile prezentate, să solicitați puncte de vedere avizate și din partea ASAS și a cercetătorilor care au participat la studiile de specialitate și să dispuneți adoptarea de urgență a tuturor măsurilor legale care se impun pentru ca agricultorii din România să aibă acces la molecule eficiente în protecția plantelor, disponibile pe piața internațională.

De asemenea, vă solicităm să aveți în vedere inițierea unui program la nivel național de monitorizare a impactului pe care utilizarea neonicotinoidelor o are la nivelul agriculturii, inclusiv organizarea unui serviciu de alertă privind situațiile excepționale ce pot apărea. Apreciem că în acest mod, la finalul unui an agricol, am putea face o evaluare obiectivă, utilă și benefică tuturor actorilor implicați.

Vă mulțumim pentru sprijinirea fermierilor din România și rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru informații suplimentare.

Cu considerație,

În numele tuturor membrilor și organizațiilor membre,

Organizație	Președinte	Semnătură și ștampilă
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Nicolae VASILE	
UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	
AFF	Vlad MACOVEI	